

Läkare som skriver ut droger till missbrukare anmäls av polisen

Över 20 Stockholmsläkare har de senaste månaderna av polisen anmälts till Socialstyrelsen för att de har skrivit ut narkotikaklassade sömnmedel och lugnande medel till missbrukare. Flera andra läkare både i Stockholm och på andra håll kan också räkna med att inom kort bli anmälda.

Inte minst ungdomars missbruk av sömnmedel ökar. Det gäller i hög grad Rohypnol med den verksamma substansen flunitrazepam.

En stor del av tablettorna kommer in i Sverige smuggelvägen. Men de kommer också ut på den illegala marknaden via läkare, som skriver ut dem till patienter med missbruksproblem. Dessa säljer sedan tablettorna för att finansiera inköp av andra droger.

Handeln har ökat kraftigt

Det är två faktorer som gör att polisen nu valt att ingripa mer aktivt och systematiskt:

- Att handeln med tabletter har ökat kraftigt.
- Att våldet har ökat och blivit mer och mer brutalt. Flera mord och andra grova våldsbrott har begåtts av gär-

ningsmän som varit drogpåverkade, ofta av flunitrazepam.

Försäljningen av tablettorna sker i stor utsträckning öppet på »Plattan» vid Sergels torg i centrala Stockholm, ett känt tillhåll för narkomaner.

På polisens »Plattangrupp» berättar Petter Nilsson att de inte kan ta missbrukarna som har tablettorna med sitt namn och läkarens signatur på, innehavet är ju legalt.

För ett par månader sedan tog han initiativet till en skrivelse till alla polisdistrikt i Stockholmsområdet med uppmaningen att rapportera läkarna som skriver ut droger till missbrukare. Läkarnas namn finns ju på pillerburkarna.

»Patientsäkerheten viktigast»

Anmälningarna skickas till Socialstyrelsen. Citat ur ett par av dessa:

»...sådde en missbrukare...15 av sina Stesolid 10 mg tabletter till en narkoman på Plattan...».

(Det var en kort stund efter att missbrukaren fått 100 tabletter utskrivna).

»...hade vid tillfället på sig en kartong Flunitrazepam 1 mg...Var de 13 st tabletterna som saknas fanns kunde...inte svara på...».

(Även här hade det bara gått en kortare stund sedan doktorn skrivit ut tabletterna).

Eva Nilsson, jurist vid Socialstyrelsens regionala tillsynsenhet i Stockholm, anser att polisens ingripanden är bra, men hon påpekar att Socialstyrelsen inte är polisens förlängda arm och att man inte är ute efter »att fånga bovar». Det är patientsäkerheten som är viktigast, understryker hon.

Socialstyrelsen gör en utredning av varje anmälan och kan i sin tur anmäla läkaren vidare till Ansvarsnämnden (HSAN). Resultatet kan exempelvis bli att läkaren får sin förskrivningsrätt inskränkt.

Recept mot betalning

I fjol somras varnade kriminalinspektör Gunnar Hermansson och en läkare här i Läkartidningen för utvecklingen med ett ökande missbruk av Rohypnol (se ruta).

Nu berättar han, liksom Petter Nilsson, att polisen har klara indikationer på att det finns läkare som skriver ut recept på flunitrazepampreparat mot betalning.

Andra läkare har berättat att de blivit hotade på olika sätt och inte vågat annat än att skriva ut tablettorna.

En tredje förklaring till förskrivningen kan vara att läkaren blivit duperad av sin missbrukande patient.

Tom Ahlgren

Många grova våldsbrott begås under inverkan av flunitrazepam

För knappt ett år sedan skrev kriminalinspektör Gunnar Hermansson vid Rikskriminalen och Britt Vikander, överläkare vid Beröende Centrum Nord, här i Läkartidningen om stora problem med ungdomar som missbrukar Rohypnol.

De framhöll med oro bland annat att »... har vi noterat en ökning av framför allt yngre patienter med ett avancerat Rohypnol-missbruk och som även nyttjar legala förskrivare».

De ansåg att flunitrazepam, klassat som lätt narkotika, med tanke på missbrukets utbredning och skadeverkningar borde ses som tung narkotika och att även vid legal förskrivning ska största

möjliga försiktighet iakttas.

Gunnar Hermansson är idag kritisk mot polis och åklagare. Han anser att de inte är medvetna om vilka verkningar flunitrazepampreparaten har. Han vill att man mycket oftare än nu ska ta urinprov på personer som gripits för grova våldsbrott för att kunna kartlägga när Rohypnol eller någon annan drog finns med i bilden.

Blir metodiska och »iskalla»

I Läkartidningen nr 9 1999 skrev psykologen och forskaren Anna Dåderman och professorn i rättspsykiatri Lars Lidberg under rubriken »Rohypnol bör klassas som tung narkotika».

De pekar på att iakttagelser av kriminella män visar att vissa reagerar

med kraftigt våld och förlust av hämningar på överdos av flunitrazepam. De anser att preparatet med den substansen bör klassas som tung narkotika, de ska inte kunna skrivas ut som vilken annan lugnande medicin som helst.

De konstaterar att många rättspsykiatriskt undersökta män är påverkade av Rohypnol vid dådet.

Dåderman och Lidberg har också rapporterat om effekterna av ett kombinerat missbruk av Rohypnol och alkohol hos unga män, 14–20 år, som dömts för bland annat mord, dråp, grov misshandel, rån och narkotikabrott.

Ungdomarna som missbrukar Rohypnol känner varken rädsla inför sina brott eller medlidande med sina offer.